

vzgoja in izobraževanje predšolskih otrok prvega starostnega obdobja

Early Childhood Education and Care of Children under the Age of Three

Uredile

Sonja Čotar Konrad

Bogdana Borota

Sonja Rutar

Karmen Drlić

Giuliana Jelovčan

Vzgoja in izobraževanje predšolskih otrok prvega starostnega obdobja
Early Childhood Education and Care of Children under the Age of Three

Knjižnica Ludus · 19 · ISSN 2536-1937
Urednica zbirke · Silva Bratož

Vzgoja in izobraževanje predšolskih otrok prvega starostnega obdobja

Early Childhood Education and Care
of Children under the Age of Three

Uredile

Sonja Čotar Konrad

Bodgana Borota

Sonja Rutar

Karmen Drljić

Giuliana Jelovčan

Vzgoja in izobraževanje predšolskih otrok prvega starostnega obdobja
Early Childhood Education and Care of Children under the Age of Three

Uredile · Sonja Čotar Konrad, Bodgana Borota, Sonja Rutar,

Karmen Drljić in Giuliana Jelovčan

Recenzenta · Marina Diković in Karin Bakračević

Lektor · Davorin Dukić

Oblikovanje naslovnice · Tina Cotič

Risbe, oblikovanje in tehnična ureditev · Alen Ježovnik

Knjižnica Ludus · 19 · ISSN 2536-1937

Urednica zbirke · Silva Bratož

Izdala in založila · Založba Univerze na Primorskem

Titov trg 4, 6000 Koper

www.hippocampus.si

Glavni urednik · Jonatan Vinkler

Vodja založbe · Alen Ježovnik

Naklada · 200 izvodov

Koper · 2019

© 2019 Univerza na Primorskem

CIP – Kataložni zapis o publikaciji

Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

373.2(082)

VZGOJA in izobraževanje predšolskih otrok prvega starostnega obdobja =
Early childhood education and care of children under the age of three /

uredile Sonja Čotar Konrad ... [et al.] ; [risbe Alen Ježovnik]. –

Koper : Založba Univerze na Primorskem, 2019. –

(Knjižnica Ludus, ISSN 2536-1937 ; 19)

ISBN 978-961-7055-69-6

1. Vzp. stv. nasl. 2. Čotar Konrad, Sonja

COBISS.SI-ID 301573632

Kazalo

Predgovor

Sonja Čotar Konrad, Bodgana Borota, Sonja Rutar, Karmen Drljić in Giuliana Jelovčan · 7

Celovit in enovit sistem predšolske vzgoje z integracijo vzgojno-izobraževalne, zdravstvene in socialne dimenzije

Sonja Rutar · 9

Nekateri vidiki raziskovanja zgodnjega učenja in poučevanja

Tina Štemberger · 25

Akciono istraživanje i predškolska vaspitna praksa

Jelena Stamatović i Lidija Zlatić · 45

Nekateri vidiki udeležbe otrok v raziskavah

Martina Kovačič Kuzmić in Jurka Lepičnik Vodopivec · 55

Video Recording as a Research Method for Investigating Children under Three Years of Age

Tuulikki Ukkonen-Mikkola and Juliene Madureira Ferreira · 67

Perspektive vaspitanja djece jasličke dobi u Bosni i Hercegovini

Aleksandra Šindić · 77

Izgorelost in samoučinkovitost strokovnih delavk v vrtcu

Sonja Čotar Konrad in Maja Lebeničnik · 91

The Importance of Preschool Teacher-Child Attachment for Healthy Childhood Development

Petra Dolenc · 113

Nega in vzgoja mlajšega otroka kot pomembna temelja razvoja

Janja Perko, Zlatka Cugmas in Mateja Pšunder · 125

Uporaba dobrih praks za spodbujanje socialno-emocionalnega razvoja pri otrocih prvega starostnega obdobja v vrtcu

Marta Licardo in Metka Purgaj · 139

Mnenja strokovnih delavcev v vrtcu o medpodročnem povezovanju v prvem starostnem obdobju

Barbara Baloh, Petra Furlan, Giuliana Jelovčan in Bojana Kralj · 153

Izzivi zgodnje obravnave predšolskih otrok

Karmen Drljić · 169

- Pripomočki za vzgojitelje za detekcijo otrok z avtizmom v prvem starostnem obdobju (1–3)
Vanja Riccarda Kiswarday in Maja Rejc · 189
- Quality of Life of Families of Early Aged Children with Disabilities
Špela Golubović, Jasna Maksimović, Jovana Uzelac, and Sandra Glamočak · 211
- Sensory Integration as the Path for Nurturing Toddlers' Wellbeing
Sanja Tatalović Vorkapić and Lana Osojnak · 223
- Slikanice v prvem starostnem obdobju
Janja Batič in Dragica Haramija · 245
- Acquisizione linguistica precoce e ruolo dell'adulto: la formazione in servizio come occasione di crescita professionale
Sergio Crasnich · 263
- Kako otroci prvega starostnega obdobja zaznavajo različne jezike?
Anita Sila in Silva Bratož · 277
- Learning Mathematics and Language through an Integrated Approach in Preschool Education
Sanja M. Maričić and Mirjana M. Stakić · 295
- Vključevanje staršev v zgodnje učenje matematike
Nataša Živković in Sanela Mešinović · 311
- The Significance of the Constructivist Approach in Preschool Science Education
Janja Plazar · 325
- Raziskovanje glasbenega razvoja in pomen glasbenega okolja za dojenčka
Bogdana Borota · 339
- Značilno vedenje otrok prvega starostnega obdobja v igralnicah z različno glasbo
Barbara Kopačin · 353
- Stališča do pomena uspavanke v zgodnjem otroštvu nekoč in danes
Bogdana Borota in Bojana Kralj · 369
- Z merilnikom pospeška izmerjena gibalna aktivnost in gibalna neaktivnost otrok med prvim in tretjim letom starosti
Tadeja Volmut · 383
- Gibalna/športna (ne)aktivnost vzgojiteljic in njihova kompetentnost za razvoj gibanja predšolskih otrok v prvem starostnem obdobju
Matej Plevnik in Tanja Peternelj · 399
- Delež prostega gibanja in spontane igre otrok v prvem starostnem obdobju
Maja Cerar · 411

Predgovor

Sonja Čotar Konrad

*Univerza na Primorskem
sonja.cotarkonrad@pef.upr.si*

Bodgana Borota

*Univerza na Primorskem
bogdana.borota@pef.upr.si*

Sonja Rutar

*Univerza na Primorskem
sonja.rutar@pef.upr.si*

Karmen Drlić

*Univerza na Primorskem
karmen.drlic@pef.upr.si*

Giuliana Jelovčan

*Univerza na Primorskem
giuliana.jelovcan@pef.upr.si*

Nekoliko nenavadno je monografijo, ki obravnava različne vidike vzgoje najmlajših otrok, nasloviti *Vzgoja in izobraževanje predšolskih otrok prvega starostnega obdobja*. Vendar odločitev temelji na dejstvu, da predšolska vzgoja na Slovenskem že od svojega nastanka dalje povezuje skrb/varstvo, vzgojo in izobraževanje, kar lahko le redko zasledimo v tujini. Pregled stanja na področju predšolske vzgoje in izobraževanja v Evropi kaže (Key Data on Early Childhood Education and Care in Europe 2019), da si v večini evropskih držav šele prizadevajo za enovito organizacijo predšolske vzgoje in profesionalizacijo predšolske vzgoje prvega starostnega obdobja.

V Sloveniji so vrtci organizirani celovito, enovito, od leta 1993 pa je celotna organizirana predšolska vzgoja v pristojnosti resornega ministrstva za vzgojo in izobraževanje. Organizacija predšolske vzgoje v Sloveniji tako izhaja iz tradicionalne, načrtno in sistemske skrbi za vzgojo in izobraževanje otrok v najzgodnejšem obdobju. Menimo, da je za ohranjanje dosežene ravni kakovosti predšolske vzgoje pri nas potrebno zagotoviti načrtno refleksijo obstoječe prakse, v katero je smiselno vključiti vse deležnike, vključene v organizacijo vzgoje in izobraževanja. Predvsem zato, ker so družine – in posledično otroci – v zgodnjem razvojnem obdobju najranljivejše in podvržene vplivom

družbenega ter naravnega okolja. In zato, ker to pomeni temeljno poslanstvo vrtca, ki s tem ne zagotavlja zgolj podpore otroku, temveč tudi njegovi družini.

Znanstvena monografija izpostavlja potencialne otroke in vplive okolja na otrokov razvoj ter učenje. Vključuje predstavitev pristopov in strategij, ki lahko pomembno prispevajo k zagotavljanju integrirane, celovite in enovite vzgoje in izobraževanja, ter opozarja na nekatera pomembna vprašanja pri strokovnem delu in profesionalnem razvoju strokovnih delavk vrtca. Odpira tudi vprašanja raziskovanja zgodnjega obdobja, razvoja in učenja otrok. Poudarja pomen vloge družin in vrtca v otrokovem najzgodnejšem obdobju. Osredotoča se tudi na pomen zgodnje intervencije in obravnave otrok s posebnostmi v razvoju ter razlaga razvojna stanja in potencialne otroke z refleksijo družbenega konteksta. Monografija pa se odpira tudi v mednarodni prostor, saj predstavlja vzgojno-izobraževalne prakse tudi drugih držav.

Ugotavljamo, da sta vzgoja in izobraževanje v zgodnjem otroštvu redko celostno preučevana. Zato smo si prizadevali, da bi v monografiji predstavili raznolika sistemska, teoretična in empirična spoznanja. Mnoga odsevajo dolgoletna sistematična opazovanja in ugotovitve ter opozorila, ki jih bodo lahko smiselno upoštevali oblikovalci politik, drugi raziskovalci zgodnjega otroštva, vodstveni in strokovni delavci v vrtcih ter študentje, ko bodo iskali rešitve in odgovore na razpotjih svojih lastnih presoj, odločitev in ravnanj.

Z monografijo zato odpiramo pot razpravam, ki so in ostajajo ključne ob dejstvu, da otroci v najzgodnejšem obdobju smiselno in povedno interpretirajo vse, kar in kogar srečujejo na svojih poteh.

In zahvaljujemo se vsem, ki so kakorkoli pripomogli, da so spoznanja, predstavljena v monografiji, dobila pot do bralcev.